

Thorson-Powell Ölüm Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Thorson-Powell Ölüm Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31601>

Özet

Thorson-Powell Ölüm Kaygı Ölçeği (ÖKÖ), bireylerin ölüme ve ölümlle ilgili kavramlara yönelik yaklaşımların kaygı düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, orijinal olarak **Thorson ve Powell** tarafından tasarlanmıştır. Türkiye'deki kullanım için 2001 yılında M. Yıldız ve F. Karaca tarafından normal popülasyonda kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak Türk kültürüne uyarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan bireylerin ölüm kaygı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirebildiğini göstermiştir.

ÖKÖ, ölümün çeşitli boyutlarına (kendi ölümü, başkalarının ölümü, ölüm sonrası bilinmezlik vb.) ilişkin duygusal ve bilişsel tepkileri yakalamaya hedefler. Ölçeğin psikometrik özellikleri, özellikle içsel tutarlılık ve yaşa bölme korelasyonları yoluyla sağlamlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Thorson-Powell, Ölüm Kaygı Ölçeği, Ölüm Kaygı, Psikometrik Araç, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlik, Psikoloji

Yazarlar

Orijinal Yazarlar: James A. Thorson, F. C. Powell.
Uyarlama Yazarları: Murat Yıldız, Figen Karaca.

Amaç

Thorson-Powell Ölüm Kaygı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin **ölüm** kavramına yönelik deneyimledikleri anksiyete ve korku düzeylerini standardize edilmiş bir şekilde nicelendirmektir. Bu ölçek, özellikle klinik psikoloji, sağlık psikolojisi ve gerontoloji alanlarında, ölümlle yüzleşme, kayıp ve yas süreçlerini inceleyen araştırmacılar için kritik bir ölçüm aracı sağlar.

Türkçe uyarlamasının amacı ise, ölçeğin Türk kültürü ve dili bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamak, böylece Türkiye'de yapılan akademik çalışmalara sağlam bir psikometrik zemin oluşturmaktır. Ölçek, ölüm kaygısının yoğunluğunun belirlenmesi ve bu kaygının çeşitli demografik veya psikolojik değişkenlerle ilişkisinin araştırılmasında kullanılmaktadır.

Yapı (Construct)

ÖKÖ'nün ölçtüğü temel yapı, **Ölüm Kaygıdır**. Bu yapı, kişinin kendi ölümlülüğünün farkındalığıyla tetiklenen, genellikle rahatsız edici ve yıkıcı duygusal tepkiler bütünü olarak

tanımlanır. Ölüm kaygısı, yalnızca ölüm anından duyulan korkuyu değil; aynı zamanda ölüm sonrası bilinmezliği, varoluşun sonlanması, beden çürümüşlüğü ve sevdiğini kaybetme korkusunu da kapsayan çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçek, bu karmaşık yapıların farklı yönlerini değerlendirerek, kaygının genel düzeyini tek bir skor üzerinden sunar. Psikolojik teorilere göre, ölüm kaygısı, bireyin psikolojik sağlığı, bağışıklık mekanizmaları ve yaşam kalitesi üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Geçerlik

Ölçeğin Türk popülasyonundaki geçerliliğini saptamak amacıyla, **yapı geçerliliği** incelenmiştir. Yıldız ve Karaca (2001) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin yapısal uygunluğunu değerlendirmek için faktör analizi kullanılmıştır.

Bu analiz, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemiştir. Geçerlik çalışmaları temelinde, **Varimax rotasyonu** kullanılarak yapılan faktör analizi yer almaktadır. Bu yöntem, maddelerin hangi temel faktörler altında toplandığını açıkça ortaya koyarak ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklemiştir.

Güvenilirlik

Thorson-Powell Ölüm Kaygı Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin zaman içinde ve farklı madde gruplarında tutarlı sonuçlar verdiğini göstermiştir. Güvenilirliği değerlendirmek için iki temel istatistiksel yöntem kullanılmıştır: **yarıya bölme tekniği** ve **içsel tutarlılık (homojenlik) endeksi**.

Yarıya Bölme Tekniği: ÖKO'yü oluşturan maddeler yarıya bölme tekniği ile analiz edildiğinde, iki yarı ölçek arasındaki korelasyon katsayısı **.73** olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu göstermektedir.

İçsel Tutarlılık (Homojenlik) Endeksi: İçsel tutarlılık ölçütü olan Cronbach's alpha katsayısı **$\mu=.84$** bulunmuştur. Bu katsayı, genel olarak psikometride kabul edilebilir güvenilirlik standartları arasında oldukça üzerinde olup, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

ÖKO'nün yapısal özelliklerinin belirlenmesinde kullanılan faktör analizi, ölçeğin çok boyutlu yapıya sahip olduğunu ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Çalışmada temel bileşenler analizi sonrasında Varimax rotasyonu uygulanmıştır.

Varimax rotasyonu, faktör yüklerini basitleştirerek her bir maddenin yalnızca tek bir faktörle yüksek

korelasyona sahip olmas?n? sa?lam??t?r. Bu, ölçe?in hangi alt boyutlar? içerdi?inin netle?tirilmesi aç?s?ndan önemlidir ve Türk kültürüne uyarlanan formun orijinal yap?s?sal özelliklerini koruyup korumad??n? anlamaya yard?mc? olmu?tur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek, Thorson ve Powell taraf?ndan geli?tirilm? olup, Y?id?z ve Karaca taraf?ndan Türkçeye uyarlanm??t?r.)

Format: Ölçek, genellikle kendini raporlama (self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket format?ndad?r. Maddeler, kat?l?mc?lar?n ölüm kayg?s? düzeylerini yans?tan ifadelerden olu?ur.

Derecelendirme: Orijinal kaynakta belirtilmemekle birlikte, benzer psikolojik kayg? ölçekleri tipik olarak **Likert tipi derecelendirme** kullan?r (Örn: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Yeti?kin Popülasyonu. Uyarlama çal??mas? **Normal Popülasyon** üzerinde gerçekte?tirilm?tir.

Ya? Grubu: Genç ve Orta Ya? Yeti?kinler (Uyarlama çal??mas? detaylar?na göre).

Popülasyon Detaylar?: Y?id?z ve Karaca (2001) çal??mas? normal popülasyon örneklemini üzerinde yürütülmü?tür, bu da klinik tan?s? olmayan genel nüfusu temsil etti?ini gösterir.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem testi veya dijital uygulama ?eklinde bireysel veya grup halinde uygulanabilir. Puanlama, maddelerin toplanmas? yoluyla genel bir kayg? skoru elde edilmesini içerir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ölüm Korkusu, Kayg? Ölçümü, Türk Uyarlamas?, Faktör Analizi, Cronbach Alpha, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik Katsay?s?

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücret bilgileri, orijinal yazarların veya Türk uyarlamasının gerçekleştiren araştırmacıların yayın politikalarına bağlıdır. Akademik kullanım için genellikle izin alınması gerekmektedir.

Orijinal Test Yılı: Orijinal Thorson-Powell Ölüm Kaygı Ölçeği'nin yayın tarihi, genellikle 1970'ler veya 1980'lere dayanmaktadır (Kesin bilgi için orijinal kaynağa başvurulmalıdır).

Uyarlama Yılı: 2001 (Yıldız ve Karaca).

Referanslar

Yıldız, M. ve Karaca, F. (2001). Normal Populasyonda Geçerlik Ve Güvenilirlik Çalışması. *Tabula-Rasa*, 1(1), 43-55.

Ölçek hakkında ek bilgi ve ilgili materyaller aşağıdaki bağlantıda bulunabilir: angelfire.com

Thorson, J. A., & Powell, F. C. (1988). Development and validation of a multidimensional sense of humor scale. *Journal of Clinical Psychology*, 44(1), 13-23. (Not: Bu referans, orijinal ölçek yazarlarının farklı bir çalışmaya ait olabilir, ancak isimlendirme tutarlılığı nedeniyle dahil edilmiştir; orijinal yayını kontrol edilmelidir.)

Thorson-Powell Ölüm Kaygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle, maddelerin orijinal dilinde veya Türkçe uyarlamasındaki tam listesi burada sunulamamaktadır. Maddeler, ilgili akademik yayından (Yıldız ve Karaca, 2001) veya ölçeğin orijinal dokümantasyonundan temin edilmelidir.